

SYNODAAL PROCES

DE TUSSENFASE KENT GEEN ALARMBEL, MAAR EEN ONTVANKELIJKE STILTE

Je hoort het weleens roepen: 'Het is stil aan de overkant'. Supporters van een voetbalclub die jennend de rivaliserende supporters duidelijk maken dat ze geen reden tot juichen hebben. Terwijl, wanneer er wordt gezegd: 'wat is het hier stil', gewezen wordt op de verademing van vogelgetjirp en geruis in de boomtoppen tegenover de kakofonie van stadsgeluiden. Het was stil rond het synodaal proces, welk nu zit in een tussenfase, een periode tussen de samenkomsten van oktober '23 en oktober '24. Het was als de stilte van een zondagmiddag vlak voordat opa wakker wordt voor de gebruikelijke wandeling. Of beter gezegd: de stilte bij thuiskomst na een hectische schooldag terwijl alle aandacht zich richtte op het schoolplein.

Ik werd van verbijstering stil toen bij een bijeenkomst over het synodaal proces, de vragen van de aanwezigen gingen over de

frustratie van kerksluitingen. Maar de realiteit van de 60+ aanwezigen werd nauwelijks onderkend. Er is niet alleen een afwezigheid van de jeugd (en jongvolwassenen) maar ook van de middelbare leeftijd; een afwezigheid van iedereen die bewust begon rond te kijken vanaf de Bijzondere Nederlandse Bisschoppensynode (1980). Begin december kon ik in de studiekamerstilte het gehele document in vertaling bestuderen. Dit is nog altijd te vinden op de website van de KNR of bij <https://luisterendopweg.nl>: (slottekst-XVI-gewone-algemene-vergadering-bisschoppensynode-def.pdf).

Als cliffhanger heb ik in het artikel van januari al gesproken over dit document. Het zijn 56 bladzijden die je kunt downloaden. Drie hoofdstukken met in totaal 20 paragrafen.

Het **eerste hoofdstuk** gaat over welke kerk hebben we voor ogen: een geloofsge-

Luisterend op weg

meenschap die ontstaat vanuit het Godsbesef, waarin je mag thuiskomen. In de gerichtheid op God én de begrensde mens: 'Om vanuit Liefde wakker te roepen het mens-zijn van de @nder'. Ongeacht taal, volk of natie, dus zelfs met een oecumenische gerichtheid.

In het **tweede hoofdstuk** wordt dit vertaald naar de zending, die dus voor het gehele 'Volk van God' geldt. Als eerste de aandacht voor de positie van de vrouw, en daarna voor iedere te onderscheiden groep, zonder deze op een console te zetten. Van alle kanten wordt kritisch gekeken naar de communio, dat er een daadwerkelijke gemeenschap is (kring van gelovigen) en geen kastensysteem (feodale hiërarchie).

En het **derde hoofdstuk** gaat over hoe je als geloofsgemeenschap georganiseerd mag zijn om present te zijn in de dynamiek van deze wereld. Dat gaat om onze eigen vorming alsook de spirituele bijdrage die we mogen schenken aan alle mensen, bijzonder hen die een last hebben te dragen. De synode had aandacht voor de kleine basism gemeenschappen alsook voor de eenheid naar de oosterse kerken.

De 6/7 paragrafen per hoofdstuk kenden

allemaal een ordening van de items in drie stappen: 1) punten van overeenstemming, 2) kwesties die behandeld moeten worden en 3) voorstellen. Het was niet geschreven in een dogmatische taal die ik van Vaticaanse documenten verwacht, en ook met een heldere logica. Ik had bijzondere interesse in de middelste paragraaf: 'Het Godgewijde leven en de lekengroeperingen'. De synode erkende hoe de diverse orden steeds hebben bijgedragen aan de noodzakelijke verjonging van de kerk die anders in de menselijke ondeugd teloor zou zijn gegaan (jagen op geld, macht, luxe of populariteit). En hoe de synodaliteit (het contemplatieve geloofsgesprek, beraadslaging met alle betrokkenen alsook de besluitvorming rond taken voor persoon of werkgroep) bij de religieuzen en aanverwante groeperingen reeds een praktijk is. Hier spreekt dus een grote waardering. Maar het is mij niet helemaal duidelijk welk toekomstbeeld in dit document naar voren komt. Moet de verscheidenheid aan charismatische uitdrukkingen tot heldere clusters komen (Benedictijns, Dominicaans, Franciscaans), dat dus 1ste, 2de en 3de orde één synodale eenheid zijn, elkaar over en weer beïnvloeden, ook in besluiten? Of moet iedere spiritueel-religieus geënga-

geerde zijn/haar specifieke missionering in eerste instantie inzetten ten behoeve van de lokale kerk, dus het bisdom (evt. een deelgebied)? Dit zijn toch twee verschillende toekomstbeelden, die ook een paar stappen van de huidige realiteit weg liggen.

Wij hebben over enkele maanden weer ons kapittel. Dan is er dus alle gelegenheid om over onze toekomst te spreken. Maar dan staat er in eerste instantie ons de taak te wachten om elkaar te informeren over de huidige stand van zaken, en elkaar uit te dagen om beschikbaar te zijn en verantwoordelijkheden op zich te nemen betreffende een functie of aandachtsgebied. Want zo logisch als we het vinden om een bijdrage te geven voor 'Kerkebalans' omdat we gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de kerkfinanciën, zo logisch mogen we het ook vinden dat iemands talenten worden aangesproken om zo een bijdrage te leveren aan de gemeenschappelijke dialoog.

Het synodale proces zit nu in een tussenfase; tussen twee herfstdagen die de 20ste eeuw achter zich probeert te laten. Dit is ook het eigene van dit synodaal proces dat zegt: 'de kerk beweegt'. Het is dus niet het

beeld dat zegt: 'De kerk lijkt op een voetbalclub; je mag enkel aansluiten wanneer je je conformeert aan de regels die ooit zijn vastgesteld'. Dat zou het geloof maken tot een betonblok waar geen leven in zit en geen geluid uit komt. Laat de wind blazen, want de tijden veranderen en laat iedere vogel Gods lof zingen. Degenen die graag als scheidsrechter rond rennen laten steeds duidelijker de weerstanden naar paus Franciscus horen, zoals een hoestbui aan het eind van de zondag-wandeling. Maar op maandag wordt weer het werk opgepakt, want er zijn leergierige studenten en zorgbehoeftige gehandicapten.

Het document eindigt met een slotparagraaf die de lezer aanmoedigt om in deze tussentijd het gesprek aan te gaan en zijn talenten in te zetten, durf jezelf open te breken en weg te schenken. Ik werd getroffen door een beeldspraak die wordt voorgehouden: 'Een dynamiek die bestemd is om leven te schenken, brood te worden voor velen. Bestemd om eucharistie te worden'.

Dan verblijf ik in een meditatieve stilte.

Macair Wegman ofmcap

